

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volitve v okrajni zastop v Št. Lenarčkem okraji v slov. goricah.

Rojaki! Meseca aprila t. l. boste imeli volitev v okrajni zastop. Pokazali boste, da hočete sami z Vašimi denarji gospodariti, da boste si toraj volili svoje domače može.

Zadnja tri leta ste imeli prvokrat v okrajnem zastopu same domače može, većinoma kmete, s katerimi ste se lahko prav po domače pogovarjali o kmečkih potrebah; niste imeli „gospodov“ med seboj, ki so samo tedaj prijazni z Vami, kadar so volitve ali če njim prinesete Vaše denarje.

Tačasni načelnik okrajnega zastopa je sam vrl gospodar, ki je z vsakim lepo prijazen in opravlja prav marljivo in skoro brez vseh stroškov svoj posel. Ni se Vam treba s klobukom ponižno v roki mu vklanjsati, občinskim predstojnikom pa ne dohajajo ostri ukazi, ne nalagajo se njim kar za vsako malenkost denarne kazni, kakor je to bilo poprej.

Okrajni zastop ima tudi hranilnico v rokah; tukaj se posebno kaže, kako dobro je, če imate kmetje sami vse v svojih rokah. Vi poznate svoje sosede in njihova posestva in torej lahko posojila iz hranilnice dovoljujete, ne da bi trebalo dragih cenitev, kakor njih zahtevajo druge hranilnice, prej ko dovolijo kako posojilo.

Vse hranilnice si s časom nekaj prigospodarijo; tako bode Št. Lenarčka hranilnica črez leta si prihranila precej dobička. O tem dobičku boste zopet lahko kmetje sami prevdarili, kako boste ga porabili; lahko nekaj dobička porabite za okrajne potrebe ali pa lahko procenete za posojila znižate. Vse to je v Vaših rokah, če gledate, da si ohranite svoje domače možake v okrajnem zastopu.

Kaj pa bo, če tržani dobijo okrajni zastop zopet v svojo oblast? Gledali bodo v prvi vrsti na svojo korist; na Vas kmete pa bodo milostljivo „dol“ gledali in Vam vēasi dovolili, da si smete z lastnimi denarji popraviti kako

cesto itd. Ali ne bi bilo smešno, če bi par tržanov komandiralo tisoč in tisoč kmetov?

Vprašamo Vas torej: kaj Vam je ljubše, da ostanete sami gospodarji na Vaših tleh in z Vašimi denarji ali da pridete pod komando tržanov? Oboje je v Vaših rokah. Če hočete sami svoji ostati in sami se posvetovati o Vaših kmečkih potrebah, tedaj pridite na dan volitve vsi, nobeden naj doma ne ostane in volite Vaše može v okrajni zastop, kateri dobro vedó, kje kmeta čevelj tére. Pa ni zadosti, da pride vsak sam, dolžnost mu je, da spodbuja druge omahljivee, kateri bi morebiti hoteli na dan volitve doma pri peči ostati. Delajte in pogovorite že se zdaj; volitev bo v kratkem; bodite pripravljeni, saj gre tudi za Vašo mošnjo; če zmagajo pri volitvi naši domači slovenski možje, boste plačevali samo 15 %, če pa zmagajo nasprotniki, bodo Vas djali na 20 % okrajnih doklad, kakor je to poprej bilo. Vsak, kateri nima rad praznikov v žepu, bo torej prišel volit.

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

Toda zakaj več govorim, kakor je skoraj treba? Ali si jaz ne bi moral do dobra svest biti vedne vaše podpore, če se spominjam pokorščine in časti, katero ste vsi škofu, ki vsak čas vlada, obljubili pri mešniškem posvečenju, in marsikateri še tudi pri nastopu svoje duhovne službe? Bratje preljubi, ostanite zvesti tej svojej obljubi Bogu v čast in v lastno svoje izveličanje. Vendar jaz ne bi nikdar terjal od vaše strani pokorščine in časti, če ne zbog tega, da zamorem svojo apostolsko službo blagonosno opravljati ter mnoge in dosti težavne dolžnosti svojega posvečenega stanú, kakor najbolje, izpolnjevati. Bodite zvesti in vstrajni delalci v vinogradu Gospodovem. Bodimo enega srea in ene duše, bodimo uréjena vojska, nepremagljiva za tiste, ki bi nas utegnili napadati ali nam nasprotovati. „Mož, kateri vboga, vē o

zmagah praviti“, govori isti sv. Duh, ki tudi vsak čas postavlja škofe, da vladajo cerkev božjo.

Naj že sem in ostanem najmanjši med služebniki božjimi, in dasiravno nimam Bog vé, kakih zaslug, vendar pomislite, da sem naslednik tistih apostolov, katerim je božji Izveličar rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal“. Spominjajte se tudi besed že ostarelega sv. apostola Pavla, katere je pisal svojemu učencu, še mlademu škofu Efeškemu: „Nihče naj tvoje mladosti ne zaničuje“. Jaz sam pa se bom držal nadaljnjih besed iste kitice sv. pisma: „Izglej bodi vernim v besedi in vedenji, v ljubezni, v veri, v čistosti“.

Zvesti mi prijatelji! Če bode med nami pokorščina cvetela, razcvetale se bodo tudi vse druge čednosti. Porok tega so nam sv. cerkveni očetje, ki značijo pokorščino kot mater in varuhinjo čednosti. Sv. Avguštin namreč govori: „Pokorščina je največja čednost, je tako rekoč korenina in mati čednosti“. In sv. Lovrencij Justinijan isto resnico lepo razjasnjuje ter pravi: „Pokorščina človeka obogati, razveseljuje cerkev, podeljuje mir, oblaži duh, stori čisto srce, odpira nebesa, oveseljuje človeško življenje in poraja vse druge čednosti in jih varuje“.

Če ste mi tedaj pokorni in mi daste čast, ni mi pač treba odgovarjati še visokovrednemu gospodu govorniku, ki je častito duhovščino priporočal moji milosti. Glava namreč treba, da zamore svoje dolžnosti izvršiti, rok in nog; nasproti pa noge in roke tudi trebajo glave. Vi ste tedaj meni ravno tako potrebni, kakor je tudi vam mene treba. Tedaj bi bil pač sam svoj sovražnik, ako ne bi slehernega izmed vas ljubeznjivo objel; saj je vsaki izmed vas tako rekoč nekaj mojega: ali oko moje ali uho, ali jezik moj, ali roka in noga moja. Zarad tega vas vse in slehernega objamem v svojem srcu, naj živimo skupno in umrjemo skupno. Naj bi vendar med vami in menoj vladala tista blaga in sladka ljubezen, katero goji prijatelj do prijatelja svojega. „To je moja zapoved, je rekel božji učenik, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil“. In svetni apostol sv. Pavel opominja Korinčane: „Trudite se za ljubezen!“ — in Kološane: „Črez vse pa cenite ljubezen“.

Gotovo bi mi vsi radi srečni bili. Naj nas tedaj veže vroča ljubezen, katero hočemo vsaki čas skrbno gojiti. Ljubezen nas bo obdarila z notranjim in zunanjim mirom. Ljubezen namreč ne osrečuje samo duše, ampak tudi župnije, rodbine, in sploh vsakojaka društva, v katerih je domača. Kjer pa ljubezni ni doma, prosim vas, kaj druga jim tam ostaja, kakor debeli led sebične ljubezni, trdosrčnost in grenka občutljivost, nemir in razdor, s kratka, vsako-

jaka nevolja? Kjer je pa ljubezen doma, tam so nebesa. O preljubeznjiva ljubezen! Kdo bo meni na pomoč, da te najdemo in da napolniš naša srca? Kaj namreč smo brez ljubezni? Prav nič nismo; in ako bi tudi človeške in angeljske jezike govorili, in bi znali prerokovati ter vedeli vse skrivnosti, in ako bi imeli vso vero, tako, da bi gore predstavljali, in ako bi razdelili vse svoje premoženje med uboge, in če bi izročili telesa svoja v ogenj, da zgorijo — ljubezni pa bi ne imeli, nič nismo in nič nam ne hasni.

Toda dobro vem, da vi preljubi, jako dobro razumete jezik krščanske ljubezni, ki je naš materni jezik, ker ga nas je naučila sv. mati katoliška cerkev, zbog tega sem rad došel v v vašo sredino, in sem slovo dal dragim svojim tovarišem in ljubljanim svojim učencem v slovitnem zavodu sv. Avgušтина na Dunaji.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Po odstavljenji teleta.

Ni še dolgo, kar smo govorili na tem mestu o odstavljenji teleta in upamo, da ne zastonj. Iz srca bi pač radi, da bi si naši bralci, kolikor mogoče, odvrnili vsako nesrečo ali škodo in kdo ne zna, kako se ona ravno pri živinoreji tako rada pritepe? Naj še dnes nekaj postavimo o tem, kaj ugaja teletu, kedar ne sme več h kravi ali kar je tisto, po svojem odstavljenji.

S tem, da odstavljam te tele z vso skrbjo ter se ne prenačimo v tem, nič nismo še s skrbjo pri kraji. Ako sedaj ne ravnamo prav z njim, čisto lahko se nam mlado živinče izkazi. To velja še čisto posebej za prvi pol leta. V tem ne da bi tele pitali ali Bog zna kako ga umetno redili, moramo pa mu vse eno postreči z vsem, česar mu je treba, da se mu život krepko razvije in truplo gre na višek.

Dobra hrana, red pri času, kedar se mu daje in pa snaga, to so reči, brez katerih človek v tem ne shaja; ako pa ima to, treba še je samo za tele gibanja in tedaj mu ga privošči s tem, da ga ne privezuješ že k jaslom, ampak ga še pustiš, če je mogoče, v teletniku, v prostoru, kjer se lahko, kedar hoče in kamor hoče obrne. Na to pa je že treba paziti, da ne pride h kravi in se tako sopet ne privadi kje sesanja.

Živež je v tem času za tele najboljše tudi na dalje seno, otava in oves. Bolje ko je seno, boljše takne živali. Ker ima otava še več listja, kakor pa seno, zato jo tele lažje prebavi. Kislo ali seno, ki se je pokvarilo, tega Bog ne daj polagati teletu. S tako krmo si lahko človek napravi veliko škode pri živini v obče, tembolj pa še pri mladi. Da je poleg otave treba še tudi ovsa, vsaj za prvo pol leta, to se umeje

in umni gospodar zna, da mu ta izdaja vrže o svojem času lepih obresti.

Ali oves, kakor je sam na sebi, ne kaže za živali, ampak treba ga je zdrobiti in še le zdaj se pomeša med otavo, ta se pa tudi zdrobi ali najboljše zreže. Če se oves le namoči in polaga tak teletu, za-nj ni veliko vredna hrana. Zastopi se, da je sedaj želodec pri teletu že čvrst in torej lahko prebavlja oves, ne da se kuha.

Da se polaga živinčetom zdaj več, zdaj manj, to se razsodi po plemenu in v obče po rasti. Srednja teleta vzamejo 2 do 3 klg. sena in 1 do 2 klg. ovsa na dan, iz početka še manj, več pa tudi ne lahko kedaj. Preveč ovsa bi zaleglo le na škodo zdravja. Na kar pa še opozorimo posebej naše bralce, je to, da naj krmijo lepo v redu svojo živino. Ne enkrat preveč, drugikrat premalo, sedaj 5krat, sedaj le 2krat na dan. Tudi premenjevati krmo prehitro ne kaže in pa še to — snage je treba. Živinče naj ne stoji nikoli v blatu, pa tudi na to se naj gleda, da ne bode ušivo, ali če bi vendarle postalo, naj se mu odpravijo uši brž, ko je mogoče.

Sejmovi. Dne 15. marcija v Celji, v Poličanah (za svinje) in v Slov. Gradci. Dne 17. marcija v Lembergu pri Šmarji, v Cmureku, v Podčetrtku in v Trbovljah. Dne 18. marcija pri sv. Trojici v slov. goricah. Dne 19. marcija v Ljubnem in v Svičini.

Dopisi.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Cerkev.) Po zimi, ko spi vsa narava, počivala je tudi stavba naše farne cerkve. Ali zdaj, ko pomladno solnce začne zemljo gibati, tudi mi nočemo več rok križem držati, ampak se znôva dela lotiti, da nadaljujemo stavbo in jo letos z božjo pomočjo tudi dovršimo. Lani smo cerkev primerno podoljšali, a letos jo bomo še raztegnili na široko in jo tudi z opeko obokali. Potem bo menda cerkev za obširno faro dosti prostorna, in nas bo sv. Peter po nedeljah lahko vse vzel v svojo ladjico, in nas ne bo več polovica stala zunaj pod kapom. Zlasti smo radi, da se sedanji lesen obok še o pravem času odpravi, da se ne zgodi kaka nesreča. Kar se je lani storilo, stalo je 3600 gid., a letos bo treba globlje v žep seči, ker razširjanje cerkve bo stalo 11,000 gid., tedaj toliko goldinarjev, kakor ima sv. Uršula sv. devic tovarišic. To je dosti denarja pri naših slabih močeh. Ali kakor je nekdaj vdova o časih preroka Elije iz peščice moke in maličko olja cel čas pekla oljeve potice, tako bodo dosegali tudi naši revni darovi stroške, ako jih ljubi Bog blagoslovi. Podvzetje je sicer imelo v fari tudi svoje nasprotnike, ali srčnost našega

gospoda župnika in vrla volja naših vernih farmanov je premagala vse zapreke. Vsi dobri živijo zdaj v sladkem upanju; če bi se pa kdo na tihem jezil, da dobi sv. Peter novo suktnjo, tistega obžalujemo ter želimo, naj mu jeza ne bi kje na zdravji škodila.

Iz Rogaškega okraja. (Čast Slovencem.) Po vseh krajih so vsled nove postav zdaj razobešene table, ki prepovedujejo beračiti. V našem okraju najdeš table samo z nemškimi napisi. To je jako častno za slovensko ljudstvo. Vsaki namreč, ki bo te napise bral, bo spoznal, da so v celem tem okraju le nemški berači in postopači, slovenskih pa ni nič. Gospodje v okrajnem zastopu sicer nam Slovencem prijatelji niso, vendar za to lepo spričalo jim bomo hvaležni, dokler bo kjé tistih tabel katera visela. One, ki kaj nemškega razumejo, pa opozarjamo, naj tolmačijo ljudem, kake pravice jim daje ta nova postava. Ona je, kakor se kaže, zelo koristna. Naše ljudstvo prerado in preveč daruje tujcem, ki med Slovenci svoj kruh beračijo in takih je posebno na obeh vsprejetiščih v Rogateci in Podčetrtku precej veliko. Po tej postavi je pa ojstro prepovedano tem kaj več dati ali celo v hišo jih sprejeti. To si naj ljudje dobro zapomnijo!

Iz Bučkovec pri Malinedelji. (V obrambo.) „Da se resnica spozna, treba je slišati dva zvon!“ pravi stari slovenski pregovor, katerega je gotovo naš gospod dopisnik iz „Bočkovec pri Malinedelji“ v štv. 8 od 20 febr. t. l. pozabil ali prezrl. Rečeni g. dopisnik bi pač, ko bi hotel biti „nepriustranski“, če so mu volilne razmere znane, bolje storil, da bi svojo „starino“ za-se v svojih praznih predalih ohranil, ter je ne „ponavljal“ in pri tem ne blatil naše poštene in narodno zavedne vesi, kakor tudi mož, kateri so si za razvoj narodne zavesti v obče več zaslug stekli in več žrtvovali za narod in obče koristi, kakor je bila gospoda dopisnika, po pravem „Slovenusa“ vsa krama vredna! Kedo je bil kriv, da je bila, ali da bo volitev opovržena, drugi kakor ravno zdajni župan g. Koepek? Naj še ima vse tako izbrane sposobnosti za župansko „krono“, bi vendar moral volilni red ali postavo toliko poznati, da bi je ne dal kot prvosednik volilne komisije prekršiti in znal bi volilem dopovedati, kdo sme voliti in kako! Naj nam našteje javno g. dopisnik dobrote in blagre, katere je naš dozdajni občinski župan razlival po naši občini, vsled česar se je našim sovaščanom tako iskreno prikupil, da pri novi letošnji volitvi občinskega odbora dne 27. prosinca ni več, kakor jedino le en sam glas za obč. odbornika dobil; in vendar gospod dopisnik vseh volilcev naših občin t. j. Bučkovci in Drakovci, pri vsej svojej „nepriustranosti“ ne more prištevati „farnega urada sovražnikom“ in „prepiravcem g. duhov-

nikov!“ Gospod dopisnik naj pomisli malo na preteklost sam, in na neko prigodbo v Kuršencih, in brž bo se znal spomniti, kdo je prav za prav sovražnik duhovnikov. Dalje bodi tudi to še gosp. dopisniku povedano, da se naj raje peča s svojimi privatnimi zadevami, občinske reči pa naj na miru pusti. Zagotavljamo pa g. „Slovenusa“, da bomo tudi pri prihodnji volitvi, pokazali svoje prepričanje in volili le može, kateri so vredni te časti, dasiravno jih „Slovenus“ črni in obrekuje in jim javno navdevlje primišljena imena! Toliko za sedaj!

Iz Št. Jurja ob j. ž. (Šolska knjižnica.) Imam Vam nekaj veselega iz našega trga poročati. V nedeljo, dne 23. febr. se je igrala v Nendl-novi gostilni tombola v korist naše šolske bukvarnice in se je vsestransko tako povoljno obnesla, da nam bode mogoče, menda vse izvrstniše slov. spise, ki so za mladino pripravni, za našo šol. bukvarnico nakupiti. Ta lep izid igre nam bode v zapisnik bukvarnice zabilježiti, kakor vose dobrotnike naše mladine. Presrčna hvala vsem! Pri tej igri se je pač očitno pokazalo, kaj vzajemna moč premore, kajti delovalo je p. n. učiteljstvo s čast. duhovščino skupno, podpiral je milodušno to podjetje kmet, kakor tržan z največjo radodarnostjo in tako smo preživeli pretečeno nedeljo v Nendl-novih prostorih pod geslom: „Vse in vsi za mladino!“ Tako lep zabavni večer, kakoršnjih še v Št. Jurji le malo in gotovo bode vsačemu še dolgo v spominu. Le škoda, da so bile sicer velike sobane vse prenatlačene in premale! Kakor k enakim namenim navadno, dospeli so bili tudi k nam ta večer čast. Celjski gospodje čitalničarji s svojimi zdatnimi darovi. Živili! Vsem dobrotnikom tega lepega uspeha kličemo mi in otroci: Bog Vam plačaj!

T. G.

Iz Ljutomera. (Čitalnica.) Dne 3. febr. je bila skupščina naše čitalnice. Na dnevnem redu je bila volitev v novi odbor. Izvoljeni so bili enoglasno: Anton Šlamberger, c. kr. notar, predsednikom; Ivan Kukovec, deželni poslanec itd., podpredseenikom; Ivan Skuhala, dekan, tajnikom, Anton Misja, advok. koncipijent, blagajnikom, Jož. Freuensfeld, učitelj, knjižničarjem: Franc Vedernjak, c. kr. sodn. adjunkt, in Ivan Kryl, real. učitelj, odbornikoma. — Dne 9. febr. je priredila čitalnica svoj prvi zabavni večer v kavarni gosp. Fr. Sršena. Velečastiti gospod dekan Ivan Skuhala je predaval o „Narodnih legendah.“ Najprej je pojasnil, kaj so v obče legende, potem pa nam jih je več prečital, katere je nabral v ljutomerskem okraji. Jedrnato narodno blago zanimalo je narod, ki je v njem videl svoje mišljenje. Pri toti priliki je prvič nastopil naš preustrojeni novi pevski zbor, ki zdaj že šteje nad dvajset čvrstih grl. Med njimi smo opazili naše vrle ter neustrašene

tržane ljutomerske, potem čvrste glasove iz Kamenščaka, Cezanjevec, Babinec in Noršinec, pa tudi celo iz Cvena in Krapja. Pesem je za pesmijo donela, da je vsakemu rodoljubu igralo srce od veselja. Največa zasluga gre pač neutruđenemu kapelniku gosp. nadučitelju Jož. Horvatu. Upamo, da veselje in navdušenje do prelepe slovenske pesmi ne bode več izginilo, marveč da se bo utrdilo z vsakim dnevom. Vrlim pevcem, ki se ne strašijo ne pota ne truda, pa tudi ne pikanja in zbadanja naših „komarjev“, kličemo gromovit: Naprej zastava Slave!

Iz zgornje Savinjske doline. (Vrl sodnik.) Zapustil je naš okraj sodnik g. dr. Voušek, za kojega vsi žalujemo, saj je pa tudi mož, koji si je ljubezen in spoštovanje celega okraja zaslužil. Pri njem dobil si vselej pravi svēt. Iz njegovih oči se je svetila odkrita ljubezen do slovenskega kmeta, kojega je rad od tožb odvrčal, kar tožbe ljudem mnogo dragega časa in premnogo za boljše reči krvavo potrebnega drobiža poberejo. Imeli smo zaupanje na njegove razsodbe, ter si je poleg učenosti tudi prizadeval, da po temeljitem raziskavanji in po vesti razsodi. Ime p. n. g. dra. Vouška ostalo nam bode v najlepšem spominu. Dal Bog, da se vražja nemškutarija prihodnjič ne šopiri v Gornjemgradu, doslej je temu pogubnemu plevelju tal manjkalo.

Iz Šmartna tik Slov. gradca. (Nagle smrti) je dne 19. febr. v Gospodu zaspal tukajšnji cerkvenik ali mežnar, Gašper Perovnik v 67 letu svoje starosti. Nekaj dni bil je bolan za hripo pa je hitro okreval in dostojno opravljal svoje službe, še na pepelnico jutro je brzo korakal pred altarjem, ne misleč, da bo večer že na mrtvaškem odru. — Opoldan je še v svoji sobici kosiljal; ko se še nekoliko pogreje in odpočije, se proti svoji sestri izrazi, da gre v zvonik uro navijat. Ko pa ga dalje časa ni nazaj, pogleda ona v zvonik in najde v začudenje že mrtvega ležati na podu. Iz tega se sklepa, da ga je mrtvoud zadel. — Bil je slovesno pokopan dne 21. februarija. Rajnik je bil 32 let zvest in marljiv cerkovnik in je bil tud dalje časa naročnik „Slov. Gospodarja“, zato zasluži, da mu da „Slov. Gospodar“ prostora, naj se mu tako postavi mali spominek. Bil je ljublen in spoštovan od svojih faranov, bodi mu zemlja lahka!

Občan.

Iz Slov. Bistrice. (Peter Limovšek †). Nerazumljivi so sklepi božje previdnosti, pa tudi odločni. Proti njim ni pomoči: ne pomaga niti solza, niti tožba. Jedin pri pomoček je udanost. Te misli navdajajo nas, ko stojimo tužnim srcem pri odprtem grobu, v katerega je bil k malu položen starosta slovenj.-bistriških rodoljubov g. Peter Limovšek, hišni posestnik, gostilničar in veliko let cerkveni ključar. Pokojnik doživel je častitljivo prirastlo starost, 70 let.

Lansko leto vrgla ga je kruta bolezen v posteljo, katero je potem le redkokrat zapustil, pa vselej za kratek čas. Pokojnik bil je vzgled prave krščanske do srca segajoče pobožnosti. Bil je pa tudi miren in tih, a vztrajen narodnjak. Zunanji narodnjaki so kaj radi zahajali k njemu. V prejšnjih zlih časih je bilo dovolj, da se brezozirnemu roganju in pikanju nasprotnih „olikanih“ in „liberalnih“ someščanov ni udal. Da je on mož bolj visokoletičih misli in naklepov in da je na drugi strani bolj oprezen in jeklen, izgubili bi bili v njem poveljnika naše stranke. Vsakako zasluži že to priznanje, da je ostal dosleden do zadnjega vzdihljeja. Kakor da ni smel dalje časa ločen biti od svojega najmlajšega otroka, ki je bil komaj pred jednim tednom pokopan, in od prejšnjega dekana g. Druškoviča, kateremu je bil mnogo let cerkveni ključar in ki je dan pred njim umrl, preminol je včeraj iz svoje ljubljene družine za vselej: Njegov spomin ostal nam bode blag; ne bode se mogel zapisati na njegovo gomilo izrek pesnika, da „nad zapuščeno gomilo — umaknil ni glas klivete; — razdeva podobo milo — in pali nadgrobne cvete.“ Umolknil je glas nasprotnikov, ki izprevidijo, da ni bilo prav, če so ga preganjali zaradi njegovega mišljenja; odmevala bo pa med grobnimi cvetlicami tiha, gorka molitev in večni blagoslov. To bodi najlepša tolažba žalujočej ženi in solzečim se otrokom pokojnika. Blag mu ostani spomin.

—k.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Odbor gospodske hiše, ki pretresuje načrt nove šolske postave, se sicer posvetuje sedaj o njem, toda nič se ne izda, kaj da namerava z načrtom. Zato se misli v obče, da nima z njim nič kaj veselja. — Liberalci se ponujajo sedaj poljskim drž. poslancem in mogoče je, da jih dobijo na svojo stran. Ako se to izgodi, potem pridejo liberalci do večine v drž. zboru in s tem tudi do vlade. To se izgodi gotovo, ako hoče grof Taaffe in le-to je prav lahko mogoče. — Vsled nove postave sme štajarska dežela vzeti 10 milj. posojila ter se obrne naj ta denar za nove železnice. Škoda, da ga brž ostane, kakor je to že navada, največ na gornjem, nemškem Štajarji. — V Lankovicah bode na praznik sv. Jožefa zborovanje kat. pol. društva in velja le-to najbolj prihodnjim volitvam v drž. zbor. Več nemških konservativnih poslancev pride za-to k zborovanju. — Na Koroškem stavi se razupiti „bauernbund“ že zopet na noge ter dela posebno v slov. občinah za nemški liberalizem in žal, da ne brez vsega uspeha. Nasproti „bauernbundu“ je sedaj že pač slov. društvo „Straža“, ali kakor je podoba, vladi, oziroma

dež. predsedniku ni nič po volji in zato naj ne pričakuje ona nič od vlade razven težav! — Prvo zborovanje kat. polit. društva v Ljubljani je bilo sijajno in če se kat. možje kje ne vtrudijo prehitro, bode še to novo društvo močan jez, zoper liberalizovanje, katero se že tudi na slov. tleh kaže, nič ne na srečo slov. ljudstva. — Dež. predsednik, baron Winkler izpolni k malu 12. leto svoje vlade in slov. rodoljubi pripravijo mu bojda v priznanje posebno častitko. — Na Primorji se dela sprava med slov. rodoljubi, ki so si bili prišli navskriž o zadnjih dež. volitvah, ali v tem jim gre le po času naprej; upajmo, da bode zato sprava, ko se doseže, tem trdniša! — Kar je še Lahov v naši državi, za te se napravi vseučilišče v Trstu, ako se vsliši od c. kr. vlade prošnja nekaterih Lahov. To bode pa že težko. — V saboru v Zagrebu ima ban Héderváry lahko delo, kajti „narodna“ stranka lepo prikimuje v vsem, kar zahteva ban od nje. — Madjarski listi trosijo novico, da hoče škof. dr. Strossmayer zapustiti svojo škofijo ter se za vselej preseliti v Rim. To je pač le „pobožna“ želja Madjarov! — Predsednik v ogerskem ministerstvu, Koloman Tisza gre sedaj v resnici in na njegovo mesto stopi grof Szapáry, ali zato ne bode nič bolje, kajti tudi Szapary je ud liberalne stranke, samo da ni kalvinec. S Tiszom odstopi tudi minister notranjih zadev, grof Teleki svoje mesto grofu Zichyju. — Pravda v Vadovicah skorej zoper same jude, ki so ljudi vabili ali celo silili k izseljenju in jih pri tem slekli, kar se je dalo, je h koncu in vsi pridejo pod ključ od 6 mesecev do 10 let. To so vam grdi ljudje!

Vunanje države. Odkar je Rim glavno mesto Italije, ne godi se mu dobro ter je nad 4000 stanovanj sedaj praznih po mestu. Rim pač ne sliši Italiji, ampak katol. cerkvi! — V italijanskem drž. zboru poje se v časih huda ministru Crispiju, ker ne more izpolniti vsega, kar čejo od njega framasoni. — Koliko hudo delnikov živi v Italiji, to si lahko mislimo, ako je sedaj več, kakor 8000 zločincev obsojenih na žive dni v ječo. To je pač sad ščuvanja zoper kat. cerkvo! — Na Francoskem raste število boulangistov, torej najhujih nasprotnikov sedanje republike. — Mladi princ Orleanski še biva vedno v ječi in sicer v Clairveau. To bode pa gotovo le na škodo republike, kajti ljudstvo sedaj vidi, da ste si republika in krivica rodni sestri. — Anglijska vlada se ne vdeleži rada zbora gledé delalskih razmer, toda z lepa ne more izostati in zato pošlje sedaj vendar le dva poslanca v Berlin k shodu. — Parnell, vodja katol. Ircev, predlaga v anglijskem drž. zboru načrt nove postave, vsled katere se naj daje nekaj zljajšave ubogim najemnikom. Ni misli na to, da zbor kedaj pritrdi

temu načrtu. — Zopet se ponavlja govorica, da odstopi nemški kancelar, knez Bismarek ali po naši misli se to ne izgodi, kajti Nemčiji še je preveč treba tega „moža železa in krvi.“ Iz Rusije se sliši nov glas o sili, ki se dela tistim prebivalcem, ki se držé katol. cerkve in ne marajo popov pravoslavne ali ruske cerkve. — Bolgari so izračunili, da terjaja Rusija za 3¹/₂ milj. več vojne odškodnine, kakor ji je dohaja, a zadnja pač ne bode iz lehka odstopila od cele vsote, ki si jo računani ona. — Predsednik srbske skupščine, dr. Pašić je šel v Rusijo k carju in ljudje majo z glavo nad to „božjo potjo.“ — Da Turčija ne pripozna princa Ferdinanda Koburškega za bolgarskega kneza, za to še ji bojda ni pravi čas in skorej težko, če ta kedaj napoči. — Na otoku Kreta nastaja že bolj in bolj mir med turki in kristjani, ker se kaže turska vlada nekam bolj pravična do poslednjih. — Kakor je podoba, je neguš Menelik sedaj gospod čez celo Abesinijo, ali zato je sam hlapec Italije ter ne sme brez njene volje ničesar storiti. — V Braziliji, v južni Ameriki, ne pride nova republika še nič do miru ter vzbruhne sedaj tu, sedaj tam ustaja zoper njo. Doslej še je to vse sicer brez uspeha, toda kdo ve, kaj še pride! — V severno Ameriko, v „zjedinjene države“ se je leta 1888 preselilo iz naše države blizo 29.000 ljudi in kakor se misli, je bilo lani jih še večje število. Tako izseljevanje pač ni veselo znamenje za državo, vendar se godi tudi po drugih deželah tako ali še huje, izlasti tudi v Nemčiji. — Turšice je lani sila veliko priraslo v Ameriki in sedaj je je 1/2 milj. centov na poti v Evropo. Cena torej naši ne bode po takem višja.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

Je-li čudež ali kaj? Tako vpraša ob štajarsko-ogerskej meji sosed soseda in znanec znanca, ako se snideta. Jaz, pisatelj teh vrst, pa ne rečem tu ne tako, pa ne tako, če tudi sem sam vse videl. Kar pa sem videl, to ti hočem, dragi čitatelj, v pričujočej črtici na tanko opisati, da ti prihranim daljno pot v Ogersko, če bi te vže tirala tje, kakor je mene, radovednost. Sicer pa ti ne bode žal, če si ogledaš Ogersko, posebej ne, če le imaš za čim. Videl boš en del lepega Medjimurja, en del Prekmurja in na zadnje še en del trde Madjarske. Spoznaval boš prav prijaznega, ljubeznjivega, prekmurskega, oziroma madjarskega seljaka in ponosnega, umoglavlega Madjara. Lahko si bodeš potem predstavljal, se ve, da v majhnej meri, veliko ogersko planjavo, madjarskega pastirja-čikoša, madjarsko krčmo-čardo in učil

se boš, česar je še nam Slovincem prav potrebno, namreč — ljubiti in vzviševati svojo materinščino! Rečem ti pač, vzemi, če se bodeš res napotil tje, mnogo novcev seboj: Madjarska je draga!

Za sedaj pa me spremljaj, dragi čitatelj, v duhu v prekmursko vas Otizo.

Ta vas šteje kakih 30 hiš, katere stojé deloma ob glavnej cesti, vodečej iz Radgone skozi Belotince v Lendvo, deloma pa ob občinskej cesti, katera se na gorenjem konci vasi od glavne ceste na desno odcepi, na spodnjem konci pa zopet ž njo združi. Hiš je največ lesenih. Jedna na spodnjem konci vasi je pač prav lepa. Zidana je in od zunaj prav okusno zmalana. Pred hišo je veliko dvorišče s prodom posuto, za hišo lep vrt, na desno prostorno gospodarsko poslopje, na levo pa kakih pet velikih koruznjakov. Ravno te hiše smo hodili gledat! Zakaj neki? Zato, ker smo slišali, da iz te hiše rešnja kri izvira! Vse je mogoče, pa kar vidi človek, če mu je mogoče, sam, to tem ležje veruje. In tako se je tudi pri nas več nevernih Tomažev oglasilo. Pet nas se je odločilo prepričati se, je-li res, kar ljudje govoré. Najeli smo si voznika in dne 17. julija odrinili iz domačije v Otizo, od ondot pa v bližnje mesto Lendvo.

Vreme je bilo ta dan zelo ugodno. Že predvečer, v soboto, pripravljalo se je k dežju in tako je obviselo tudi ta dan. Deževalo ni, a nebo je bilo z debelimi oblaki prevlečeno. Vroče nam tedaj ni bilo, pa tudi prahú nismo preveč požirali. Do Stridove ni bilo prijetno potovanje, kajti naše občinske ceste so še prav slabe, posebej po bregovih, kjer imamo take ozke klance, da voznik niti ob vozu iti ne more. V kakšnej zadregi sta dva voznika, če se v takem klancu snideta! Ker se ogniti ne moreta, njima tedaj nič drugega ne preostane, kakor da vleče jeden svoj voz nazaj tako daleč, da pride do prostora, kjer zamore svoj voz v stran potisniti. Da se voz na takej cesti tudi prav lahko prekucne, lahko si mislimo. Tudi nam se je taka zgodila. (Dalje prih.)

Smešnica 11. Krčmar pokaže trgovcu neko podobo ter ga vpraša: „Ali je to vaš sin?“ — „Je“, odgovori trgovec, „tak je blizo moj sin.“ „Ali“, nadaljuje krčmar, „vaš sin mi je 30 gld. že dolgo na dolgu.“ „Oj“, odvrne trgovec, „oj, tak pa je že celo moj sin.“

Razne stvari.

(Žalostna novica.) Nevarno vzboreli so v Sólnogradu Nj. ekscelecija mil. knezonadškof dr. Albert Eder. Na ozdravljenje je še neki le malo upanja.

(Dež. zbor.) Letos bodo volitve za dež. zbor in sluti se, da se vršé one še le v meseci

juniji, ne pa že v meseci maji, kakor se je mislilo doslej. Naj pa se vršé, kedar že koli, treba je, da se za časa pripravimo na-nje, kajti nemškutarji so že sedaj po konci.

(Darilo.) Slavna posojilnica v Mariboru je iz svojega čistega dobička podarila dijaški kuhinji v Mariboru 250 gl.

(Železnica.) Kakor se sliši, misli južna železnica znižati vožnjino za ljudi in sicer za celo tretjino dosedanje vožnjine. To bi bilo le pravično, kajti vožnjina je ravno pri južni železnici čez mero visoka.

(Nemški listi) vedó, da visokorodni gospod baron Gödel-Lannoy ne kandiduje več za mesto poslanca in ob enem že tudi trobi „D. Volksblatt“ v svet, da mislijo Slovenci na mesto njega priporočiti g. dr. J. Dečko, odvetniškega koncipijenta v Celji, volilcem za poslanca. V tem pa je čudno, da še noben slov. list ne zna ničesar o vsem tem. Na zadnje še ti slišijo nemški listi pač tudi travo, kedar začne rasti!

(Pozor!) Današnjemu listu priložena je priloga lekarne Piccoli v Ljubljani, katero svojim bralcem najtopleje priporočamo.

(Dovtip ali ka-li.) V mestnem zastopu v Celji so „očetje“ prav „nobel“ in celo dovtipa jim ne manjka. Tako v zadnji seji, ko je šlo za ponudbo g. Žimnjaka, naj kupi mesto od njega toliko zemlje, kolikor je je treba za tlak, ki se položi v ulici pred njegovo hišo. Na ponudbo so mu pa slavni očetje kar kratko odvrnili, naj obdrži on zemljo, pa tudi tlak, kjer ga je treba, naj položi sam!

(Požar.) Zadnji četrtek večer je skoraj vsa Orehova vas, tik Slivnice pri Mariboru, pogorela. Škoda se ceni na 80 do 100 tisoč gl. Zavarovani so sicer razen enega posestnika vsi drugi, toda le za nizke vsote in še trpijo torej vendarle veliko izgubo.

(Tatvina.) V Zamarkovem pri sv. Lenartu v slov. goricah je nekdo J. Tašnerju, posestniku iz Zagorca pri sv. Lovrencu v slov. goricah, izpred oštarije, v kateri se je mož krepčal, odpeljal konje in voz in tatú še doslej niso zasledili. Ali ga je kje zemlja s konji in vozom vred požrla?

(Čitalnica.) Pod predsednikom, g. dr. Ivanom Omulcem konstituiral se je odbor ormoške „Čitalnice“ tako, da je podpredsednik velečast. gospod mestni župnik Jakob Cajnkar; tajnik g. dr. Urban Lemež, in blagajnik veletržec g. Vekoslav Mikl. Odborniki so gg. dr. Ivan Gršak, Vekoslav Krajnc in Simon Kandrič. Uverjeni smo, da bode društveno življenje pod vodstvom teh gg. plodonosno se razvitalo.

(Ustrelil) je v nedeljo, dne 16. februvarija v Radencah pri Radgoni krojač M. Stelcelj tovariša Mat. Zemljiča. Krčma je nevrna, še bolj pa, če je ob enem plesišče.

(V Arlici), župnije Ribnica na Pohorji, je umrl v ponedeljek, dne 10. marcija Andre Gregelj, trgovec z lesom in v obče pri svojih znancih jako čislán mož. Bil je veren sin sv. katol. cerkve. Naj počiva v miru!

(Novačenje.) V tem meseci se vrši novačenje skorej po vséh naših okrajih in če je letos sploh tako, kakor je pri nas v Mariboru, potem bode veliko novakov. Imed 40 naših mestnih mladeničev so jih neki 14 vzeli v vojake. To je v primeru veliko več, kakor lanske spomladi.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Janko Vraz, kaplan v Rogateci, prejel je župnijo sv. Florijana na Boči in č. g. Jakob Purgaj, kaplan v Šmartnu pri Slov. Gradci, pride za kaplana v Rogatec. Ena kaplanija v Šmartnu ostane za nekaj časa prazna.

Listič uredništva. G. —cu na P.: Niste. — G. G. Š. v Št. J.: Vam velja isto: niste. — G. P. S. v L.: Lepa hvala; kedar imate kaj, prosta vam pota! — G. K. K. v M.: Nikar tako hudi! Možem je bilo le — do vina. — V Gradec: Sedaj ni mogoče; več more biti v pismu.

Loterijne številke:

Trst 8. marcija 1890:	75, 73, 43, 34, 28
Linc „ „	47, 63, 77, 5, 73

Učenec čez 16 let star se sprejme pri
Feliks-u Schmidl,
sodarskem mojstru
1-3 v koroški ulici v Mariboru.

Mlinske kamne

iz nove rude prodaja **Alojz Kreft,** posestnik v Očeslavcih, pošta Ivanjci. 2-3

Novi živinski sejem na Cvenu.

Dne 20. marcija vsako leto bode na Cvenu na Murskem polji živinski sejem in sicer letos prvokrat.

Ker je ta kraj na ravnini, komaj pol ure od Ljutomera in prihodnje železniške postaje, ravno toliko od Ogorske meje oddaljen in z dobrimi cestami z Ljutomerom, z Radgono in z Ogorsko zvezan, zato je jako ugoden za živinski in posebno za konjski sejem in to posebno zarad tega, ker še ni v celem Ljutomerskem, po svojih lepih in bistrih konjih tako slovečem okraju dozdej nikjer konjskega sejma.

Da bi se tedaj ta za Ljutomerski okraj potreben živinski sejem dobro obnesel, se vsi posestniki in kupci, osobito pa konjski trgovci k mnogobrojni vdeležbi uljudno vabijo.

Na Cvenu, dne 4. marcija 1890.

Odbor.

P. n. gospodom zadružnikom „Hranilnega in posojilnega društva v Ptujih“

Podpisano načelstvo uljudno vabi gospode zadružnike k rednemu občnemu zboru v dan 15. marca 1890 ob 10. uri dopoldne v zadružnih prostorih v „Narodnem domu“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva;
2. Poročilo nadzorništva o predloženem računskem sklepu;
3. Sklepanje o porabi čistega dobička;
4. Volitev načelnika;
5. Volitev nadzorništva;
6. Predlog, da se preuredé §§ 7, 19, 20, 42, 43 zadružnih pravil;
7. Slučajni predlogi.

Ako k zborovanju ob 10. uri ne pride zadostno število zadružnikov, vrši se drugo zborovanje po istem dnevnem redu v smislu § 40 zadr. pravil ob 11. uri dopoldne.

Na Ptujih, dne 1. marcija 1890.

2-2 Za načelstvo: Dr. F. Jurtela.

Oznanilo.

C. kr. sodnija v Mariboru za desni breg Drave je dovolila z odlokom, dne 4. svečana prostovoljno dražbo posestev rajne gospé

Marije Miklavčič

pri sv. Magdaleni, v Pobrežji in v spodnjem Radvanji, pa tudi premakljivega premoženja. Poslopja in 22½ oralov zemljišč se bodo skupaj sklicala za 12.795 gld. 21½ kr., ker na teh je intabulirano 10.000 gld. za hranilnico.

Razun tega je pa 9 manjših posestev v vrednosti od 41 gld. 25 kr. do 1551 gld. 25 kr., ki se bodo oklicala posebej.

Dražba se začne

dne 17. sušca 1890

ob 9. uri v poslopji pri sv. Magdaleni.

Razglas.

C. kr. namestnija v Gradci dovolila je z odlokom z dne 15. svečana 1890 št. 2579

kramarski in živinski novi sejem

na dan sv. Benedikta dne 21. sušca vsako leto, v Trnovem blizo Žalca. Ako bi bila nedelja ali zapovedan praznik ta dan, bode sejem prvi dan potem.

Ker se tukaj veliko in lepe živine redi, in ker bode sejem za konje, govejo živino, koze in ovce, se na letošnji prvi kramarski in živinski sejem vsi kupci in prodajalci k obilnemu obisku uljudno vabijo.

NB. Na letošnjem prvem sejmu ne bode treba plačati sejmovine ali stojine (Standgeld.)

Županstvo Velika Pirešica

dne 8. marcija 1890.

M. Podpečan, župan.

„Oves Willkomm“.

Ta oves je na Štajarskem med vsemi sortami najzgodnejši, plodnejši in težji; raste na visoko od 5—6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 40 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 25 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 20 kr.

Razpošilja, kakor dolgo seže, vreče po 5 kil za 1 gld. 80 kr. proti pošiljavi zneska ali poštne povzetju franko na vsako pošto postajo

Benedikt Hertl, 4-8

veliki posestnik na grajščini Golič pri Konjicah.

Hranilno in posojilno društvo v Ptujih,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo. 2-2

IV. poslovno leto od 1. prosinca 1889 do 31. grudna 1889.

Aktiva.

Bilanca.

Pasiva.

Inventar	724·77	Glavni deleži 20	2000·—	
Posojila zadružnikom	319173·34	Upravni deleži 2119	36123·59	38123·59
Zaostale obresti	1080·71	Hranilne vloge	255892·59	
Naloženi denar pri drugih zavodih	3338·24	Kapitalizovane obresti hran. vlog	8882·72	264775·31
Obresti od denarja pri drugih zavodih	58·21	Za leto 1890 predplačane obresti		3790·85
Gotovina 31. decembra 1889	6442·64	Nevzdignena dividenda		2568·97
		Društveni fond splošni (rez. fond)	4286·—	
		Vstopnina leta 1889	1138·—	
		Društveni fond specialni (rez. fond)	8904·86	
		Donesek leta 1889 za poseben rezervni fond	131·30	14460·16
		Čisti dobiček		7099·03
				<u>gld. 330817·91</u>
				<u>gld. 330817·91</u>

Na Ptujih, dne 31. decembra 1889.

Načelstvo.